

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Hallintovaliokunnan kirjallinen lausuntopyyntö 4.11.2020; HE 172/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tullilain muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt sisäministeriön lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tullilain muuttamisesta.

Lailla täydennettäisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista säätämällä asetuksen edellyttämistä seuraamuksista sellaisten kulttuuriesineiden EU:n tullialueelle siirtämisestä, jotka on poistettu sen maan alueelta, jossa ne luotiin tai josta ne löydettiin, vastoin kyseisen maan lakeja ja asetuksia. Ehdotetun lain nojalla Tulli voisi määrätä seuraamusmaksun, jos tällaisia kulttuuriesineitä siirretään Suomessa EU:n tullialueelle.

Sisäministeriön poliisiosasto lausuu asiasta seuraavaa:

Hallinnollisen seuraamusmaksun käyttöönotolla on tarkoitus tietyissä tapauksissa yksinkertaistaa ja sujuvoittaa viranomaistoimintaa.

Rikosoikeudelliseen järjestelmään ei ole tarkoituksenmukaista tuoda kaikkia tekoja ja tapahtumia. Poliisiosasto pitää hallituksen esitystä yleisesti kannatettava.

Kaksoisrangaistavuus ja yhdenvertaisuus

Hallinnollisen seuraamuksen käyttöönotto edellyttää kaksoisrangaistavuuden periaatteen huomioimista viranomaisessa. Viranomaistoiminnan soveltamisen selvyys kannalta voisi olla hyvä, että tekotavat määrittäisivät ja yksilöisivät selvästi, kumpi linja viranomaisessa valitaan -hallinnollinen vai rikosoikeudellinen. Pällekkäistä tekotapa yksilöintiä tulisi tämän vuoksi välttää. Samalla olisi vältettävissä myös yhdenvertaisuusongelma, johon saatetaan joutua asioita sovellettaessa. Viranomaisten tulisi lähtökohtaisesti kyetä tekemään ratkaisunsa samanlaisissa tapauksissa samalla tavalla. Valinta ei saisi olla viranomaisesta riippuva.

Mikäli tekotapoja ei kyettäisi määrittämään kyllin selkeästi, olisi pohdittava olisiko mahdollista asettaa tarkka raja-arvo, jota viranomaisten tulisi

noudattaa yksiselitteisesti. Raja-arvon alle jääneet tapaukset käsiteltäisiin hallinnollisen seuraamusmaksun avulla ja raja-arvon ylittävät rikosoikeudellisen prosessin mukaisesti.

Tulkinta ja valinta hallinnollisen ja rikosoikeudellisen linjan välillä konkretisoituu myös siinä, onko tapaus kyllin selvä käsiteltäväksi hallinnollisesti vai edellyttääkö asia vielä esitutkintaa. Esitutinnan käynnistyessä esitutkintaviranomaisella on käytettävissään melko laajat pakkokeinot tutkittavasta rikoksesta ja sen törkeysasteesta riippuen. Hallinnollisessa menettelyssä tällaisia keinoja ei ole käytettävissä.

Tekijän oma myötävaikutus asian selvittämiseen

Hallituksen esityksessä hallinnollisen seuraamusmaksun kvalifioinnissa tulisi ottaa huomioon myös tekijän yhteistyö Tullin kanssa asian selvittämiseksi.

Esitys yhteistyön merkityksestä on hieno ja arvostettava, mutta soveltamisessa yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa se voi aiheuttaa tulkintaongelmia. Mikäli tekijä jää kiinni Tullin omien toimien johdosta on vaikea nähdä tilannetta, jossa tekijän tämän jälkeinen yhteistyö poistaisi rangaistavuuden tai edellytykset hallinnollisen seuraamuksen käyttämiseen. On aivan eri asia, jos tekijä vapaaehtoisesti ottaa itse yhteyttä Tulliin ja tätä kautta estää meneillään olevan teon. Rikoslain (39/1889) 5 luvun 2 §:n mukaan yrityksestä ei tällöin rangaista.

Lopuksi

Hallinnollisen seuraamusmaksun soveltamisen tulisi olla varsin yksiselitteistä, jotta se todellisuudessa oikeasti yksinkertaistaisi ja myös helpottaisi viranomaisten työtä.

Poliisitarkastaja

Juha Tuovinen

Automaattisesti päivittyvä allekirjoitusfraasi. Älä poista tätä kenttää, jos allekirjoitat asiakirjan sähköisesti.

Jakelu

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Tiedoksi

Maria Ohisalo
Olli-Poika Parviainen
Kirsi Pimiä
Kauko Aaltomaa
Sami Kerman
Emilia Laaksonen
Sameli Sivonen
Heikki Sairanen
Ville Hulkkonen
Jaana Söderman
Tiina Landström
Anu Alvesalo
Sanni Pohjannoro
Poliisiosasto